



М. ЛАН.

---

# ХТО ТАКІ КОМУНІСТИ І ЧОГО ВОНИ ХОЧУТЬ



Ціна 5 центів.

---

Другий наклад  
"УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТИЙ"

Вінніпег, Ман., Канада.

1921.



Мушкетерівс 2. 26.

Слово комуна — старе й означає спілку трудящих. Така спілка об'єднувала в собі бідняків робітників для поліпшення свого економічного та політичного стану.

Ще з середних віків ми знаємо, що були такі комуни.

На прикінці XVIII. столітя, коли майже по всій Європі підняли ся перші революційні хвилі, — комуни обєднували свідомий революційний пролетаріят, який вимагав поліпшення свого політичного й економічного становища.

Члени такої комуни звали ся комуністами, або просто комунарами.

Найбільшою комуною в історії являєть ся Париська з 1871 року, яка заклала першу цеглину диктатури пролетаріяту. Париська Комуна поклала першу грань між старим капіталістичним ладом і будучим соціалістичним, і навіки відгородила його від буржуазного. Хто читав історію Париської Комуни, той пересвідчував ся, що дійсне визволене будесть ся тільки руками самих же трудящих. Комуністична партія, се така пролетарська організація, яка бореть ся за перемогу соціалізму.

От як бачимо, само назвиско “комуністична” — старе і се слово звязане з понятєм дійсної волі пролетаріяту.

### **Приватна власність — основа капіталістичного ладу.**

Причина поневолення одною клясою другої, се право на засоби виробництва продуктів.

Весь капіталістичний лад іменно й ґрунтував ся на приватній власности.

Фабрикант мав гроші, сі гроші він пускав в оборот, наживаючи великі проценти всякий раз, збільшуючи свої гаманці. Капіталіст купував фабрику, машини, сировину, наймав робітників, які виробляли йому нові товари. Сі товари йшли на базар, продавали ся і нова вже сума грошей, богацько збільшена, повертала ся знову до рук капіталіста.

А що-ж мали від сього величезні кадри робітників? Нічого, окрім нещасного сухаря, який підтримував їх здоровле, щоб багато працювати в фабриці капіталістів.

Се робило ся в фабриці, те-ж саме й в хліборобстві. Богачі купили землю, знярядя і наймали сільських робітників, які в голоді зранку до ночі обробляли поля на жористь поміщиків (дідичів).

Капіталісти, фабриканти та поміщики об'єднувались в один гурток і утворювали велику свою спілку, котра звала ся державою. Щоб робітники не вимагали від фабрикантів збільшення платні, щоб вони не змогли скинути сю державу, капіталісти утворили собі величезну армію з бідняків, мали своїх поліцаїв, багато продажних агентів і тисячі всяких дрібних чиновників. Вся отся згряя жила на здоровлі бідної трудящої кляси, обороняючи капіталістичну державу.

Отже, як бачимо, капіталістична держава се є ніщо инше, як спілка глитаїв-капіталістів. Та сказавши се, ще не видно всього лиха із того.

Фабриканти не мирили ся між собою, кождий з них хотів бути ще багатійшим, чим він є, кождий хотів знищити других, щоб самому загарбати весь світ.

Фабриканти, вивозячи свої продукти на базар, конкурували між собою, і в сій конкуренції більш дрібніші капіталісти примушені були здавати ся на волю більших.

При капіталістичнім господарстві продуктів виробляло ся не стільки, скільки їх треба для споживання, а навпаки кількість виробництва перевищала потребу вживання.

І ось коли стільки вже продуктів навиробляло ся, що їх не можна вже зараз продавати, на їх немає попиту, фабриканти склали свої товари в магазини, зачиняли на деякий час фабрики, робітників виганяли на вулицю. Таке явище звало ся промисловою кризою.

Та мало того, що фабриканти хотіли загарбати всі багатства в своїй державі. Ні, вони виходили ще й за межі держави, вони намагали ся знищити фабрикантів другої держави, щоб поширити свій ринок для продажі товарів.

Тоді зчиняла ся війна.

Банкирі одної держави воювали з банкирами другої. Власне воювали не банкирі, а як раз бідна кляса.

Отже, як бачимо — війна є комерційна справа, а не вратованє якоїсь своєї батьківщини.

Ото-ж комуністична партія, партія міського пролетаріату та трудового селянства й виступила до бою з сими глителями банкирами.

Коли 25. жовтня (по стар. стилю) 1917 року російські комуністи захопили владу до своїх рук, вони зразу зруйнували весь апарат старої царської держави, як ненависне ярмо трудящого люду.

Всі фабрики націоналізували, тобто зробили їх власністю держави, землі церковні, поміщицькі, царські віддали до рук трудящого селянства.

Комуністи намагаються перш-за-все зруйнувати право на приватну власність, від якої йде лихо.

Агенти буржуазії обвинувачують комуністів в тім, що вони відібрали у богачів всі їх багатства, але-ж не допускають поділення його між трудящими.

Може й справді тут комуністи не так роблять, як слід би було? Може справді треба було би поділити й фабрики й заводи й землі на кожду душу?

Коли би так комуністи зробили, то се було би не визволене трудящих, не зруйноване капіталістичного ладу, а тільки була би йому тимчасова поразка, а там знову зявила би ся приватна власність, зявила би ся знову нова буржуазія.

Бо що справді стало би ся, коли би поділити всі багатства, відняті у буржуїв? Хіба робітник одержавши від сего поділу якусь пайку, чи колесо з машини, або селянин, одержавши голих дві-три десятини землі жив би ліпше?

Ні, се тільки привело би до ще гіршого лиха, до повного спльондрованя промисловости. І комуністи навпаки, не пльондрують промисловости, а намагають ся піднести сю промисловість: вони стоять за те, щоб продукти вироблялися ся спілкою трудящих.

Вони стоять за такий устрій держави, який зветь ся комуністичним, бо при сьому устрою всі землі, богацтва належать не особі, а всій спілці трудящих: на їх має право тільки той, хто працює.

Отже такий устрій нищить з корінем приватну власність, нищить поділ громади на класи. Коли буде заведено такий устрій, то робити доведеть ся богацько менше чим при капіталістичному ладі; бо з одного боку продукти будуть виробляти ся в тій кількості, яка потрібна для споживаня, а з другого боку буде поставлено побільше машин, щоб звільнити трудящих від постійної довгочасної праці.

Коли праця в фабриках буде три-чотири години, то вона не буде такою нудною, весь вільний час робітники будуть віддавати для науки і розривки.

Робітники будуть вчити ся, будуть винаходити нові машини й сим все поліпшувати виробництво.

Ось як бачимо, комуністична партія визволяє трудящу людину зі злиднів та неволі і виводить на широкий світ, на простір.

Щоби найкраще налагодити нове господарство, необхідна його централізація. Вона потрібна на се, щоби не було анархізму, коли то одна губернія не знає, що робить друга, щоби в одній фабриці не виробляло ся одного продукту більше, а в другій менше.

Необхідно, щоби трудящі маси у виробництві гуртували ся в самі великі спілки.

Є ще така партія, що зветь ся анархістами; ся партія проти централізації, а за малесенькі гуртки. Анархісти не визнають ніякої влади, а словом: “всякий Ярема про себе розумій”, — роби що хочеш. Коли би послухатись сеї партії і піти за нею, то заварила би ся така каша, що сам премудрий Соломон нічого не зумів би зробити. Комуністи-ж, скинувши стару державу, скасувавши право на приватну власність, стоять за спокій, порядок. Зразу, в переходову добу, від капіталізму до комуністичного устрою — не можна перейти, через се комуністи утворюють останній ступінь державности, який зветь ся диктатурою пролетаріату.



Через сей останній ступінь, через диктатуру пролетаріату трудящі перейдуть до комунізму.

### Що таке диктатура пролетаріату?

Диктатура пролетаріату — се державна влада робітників та селянства, котра душить буржуазію та поміщиків. Соціяльна революція нищить буржуазний лад і передає владу до рук трудящої кляси. Обійти ся без залізної робітничої влади не можна, бо коли би робітники захопили владу в свої руки, то вони довго не вдержали би ся. Буржуазія підтягла би ся, скинула їх і суворо помстила ся.

А для сього робітничо-селянська влада заводить свою армію трудящих, узброює її і веде запеклу боротьбу з буржуазією.

Робітнича влада не дає ніякого поратунку своїм ворогам.

А за се, за нашу пролетарську міць всякі есдеки та есери (соціал-демократи та соціалісти революціонери) називають комуністів-большевиків насильниками. Сим дурним головам здаєть ся, що буржуазію можна вгомонити теплим словечком, можна уговорити її, щоб вона відмовила ся від влади, від експльоатації трудящої кляси.

Попробуй поговорити зі Скоропадським, Морозовим та поміщиками Потоцькими, Бралицькими; поспробуй, щоби вони відмовили ся від своїх богацтв!

Се химери, видумки буржуазних лакеїв. Соціяльна революція се не весіле, а запекла боротьба між двома клясами пролетаріату й буржуазії.

І тут комуністи справді без всяких сентиментів насилують буржуазію, щоби вона не сміла й пікнути й скорила ся робітничоселянській владі.

Звичайно, що як і всяка держава є власне насильство одної кляси над другою, то і робітничо-селянська держава є насильство робітників та селянства над буржуазією. Ся держава необхідна для трудящих, доки не буде до щенту знищена не тільки російська та українська буржуазія, але-ж і всевітна.

Так, як робітники всього світа один за другого стоять, так само й буржуазія. Російській та українській буржуазії допомагали задушити пролетарську владу банкирі французькі, англійські, американські, польські. Вони щедро посилали Колчакови, Петлюрі, Денікінови, Юденічови 12-дюймові гармати, скоростріли,

всяку зброю та одіж, гроші, щоби вони задушили повставших робітників.

Всесвітні банкирі добре розуміють, що коли в Росії та на Україні зміцнить ся робітничо-селянська влада, то й їм не з добром буде, бо пролетаріят побачить, де справжня воля, повстане, й їх теж постигне така доля, як нашу буржуазію.

### Парлямент чи Влада Рад?

Комуністи є проти всяких демократичних республік, проти всякої парламентарської балаканини, бо демократична республіка нічим не відрізняється від монархії, хіба тільки тим, що вона носить іншу назву. Хто був в демократичній Франції, Америці, той скаже, що там і каплі не менше експлуатується ся робітників, чим колись в царській Росії. В Америці та Франції немає царя. Так, там немає царя коронованого, за те там сидять справжні золоті царі, Ротшільди, Рокифелери та інші мільярдери.

Ось вам й демократична держава! Стає ясно, що справжною робітничою владою, ви-словом волі трудящої кляси, мусять бути тільки ради робітничих і селянських депутатів.

А щоби до сих рад не пролізли всякі буржуї та їх наймити, пролетаріят касує права всіх не трудящих вибирати чи бути вибраними до рад.

Соціалдемократи дорікають комуністам, що вони проти загального виборчого права. Так, се правда, большевики не дають права буржуазії. Всі свободи виборів, друку, недоторканости належать тільки робітничій класі.

Що було би, коли би сими всіми свободами користувала ся й буржуазія? Вона скоро звалила би пролетаріят і знову запанувала над усіма земними благами, бо буржуї хитрі і організовані, мають богацько грошей, всякими підкупамі добили би ся свого. Дозвольте буржуям хоч одну якусь свободу, скажім, видавати їм свої часописи, то вони-ж розпустять такі брехні і поведуть таку агітацію проти робітничої влади, що затурканий, забитий бідняк зібеть ся з панталику й не зможе розібрати ся де правда й де кривда.

Робітнича влада не мусить сього допустити, всі знання, часописи, школи мусять бути тільки для трудящих.

Отже диктатура пролетаріяту — се є влада трудячої класи над буржуазією й останна

державна ступенька до комуністичного ладу, де не буде ні кляс, ні богатих, ні бідних, а всі будуть однакові, вільні члени — спілки трудящих.

### Що таке націоналізація?

Установи, що об'єднують капіталістичну промисловість і є її керівниками, се банки.

Банки се, власне, скарбниці поміщиків та фабрикантів. Фабриканти весь свій здобуток, котрий одержують від експльоатації пролетарських мас, поділяють так: частина йде на гарну одіж, смачні страви, театри, школи, піяцтво, та взагалі всяку розпустність, а частина кладеть ся в банки на великі проценти.

Банкирі сих проший не держать, а пускають їх в хід.

Вони дають одному, то другому фабрикантові в позичку, а сі купуючи сирівець, та всякі знаряди до виробів, наймаючи робітників, у свою чергу висмоктують робочих людей, щоби заплатити за процент, а також й собі удесятирити прибутки.

Отже, як бачимо, банки се є головне гніздо, яке об'єднує власників промисловців.

Банки се є ті головні підстави, на яких держить ся капіталістичний лад.

Як же комуністи віднесли ся до банків, коли захопили владу в свої руки? Вони в першу чергу позапечатували банки, поставили сторожу і таким чином всі гроші стають богацтвом трудового люду.

Вони не поділяють сих грошей сейчас поміж робітниками та селянами, бо се власне було би розграбоване народного добра, і коли би попала яка тисячка в руки бідняка, то вона би знову вийшла з його рук до другого паука-глитая.

Комуністи-большевики сього не зробили, хоч скільки не брехала буржуазія, що нібито большевики розбирають гроші в банках по своїх кишнях.

Се розхрістана брехня буржуазії, сього пролетарська партія не робила й не могла робити.

Бо захоплюючи богацтва у буржуазії, комуністи їх не ділять, а зоставляють для загального користування трудящого люду.

Се й зветь ся націоналізацією банків.

### **Націоналізація промисловости.**

Відібравши у буржуазії банки, большевики відобрали в неї також і фабрики та заводи. Але-ж так само заводів не ділили поміж окре-

мими робітниками, а сі заводи знову-ж таки становлять власність, всеї трудящої кляси, тобто пролетарської держави.

Фабриканти та їх наймити, всякі директори та конторщики вигнані, а господарями фабрик та заводів становлять ся тільки робітники.

Держава відпускає їм гроші на придбане сирівцю, на поліпшене машин і всі вироби уже являють ся не власністю якогось Морозова, Скоропадського, чи Браніцького, а власністю пролетаріату.

Щоби остаточно позбавити буржуазію права експльоатувати робітничу клясу, необхідно позбавити її не тільки прав політичних, але-ж і матеріяльних засобів. Се комуністи і зробили. Колись соціалдемократи та ще й тепер домагають ся, щоби робітникам було надано тільки право державної контролі, тоб-то, щоби робітник доглядав за фабрикантом, щоби він додержував ся законів, які видані буржуйською державою про поліпшене стану робітників.

А попробуй услідити за фабрикантом й його цілою охраною прехитрих слуг. Се є не виволене робітників з під ярма капіталістів, а тільки обіцянка. А всяка обіцянка цяцянка, а фабриканти своє діло роблять.

### Націоналізація землі.

Відібравши землю у поміщиків, монастирів та різних царських фамілій, — комуністи передали їх в повне володінє селянської бідноти.

Але і тут, в земельному питаню, комуністи дивлять ся так, як і на промисловість. Землі не являють ся власністю окремої особи, а належать цілій громаді сільських робітників.

Бо що-ж стало би ся коли-землю поділили би на маленькі кусники?

А стало би ся те, що замість старих поміщиків зявили би ся нові, бо бідняк, одержавши якусь десятину землі, не зміг би її обробити і мусів би за продати її куркулеви (богатієви).

І тоді куркулі в скорім часі поставали би знову поміщиками-богатіями, а бідне селянство гнуло би спину на чужій роботі.

Приймаючи се на увагу комуністи хочуть, щоби на завжди розкріпостити трудове населенє села, щоби землі обробляли ся гуртами.

Треба, щоби і лани стали великими — фабриками, де будуть вироблятись споживчі продукти.

Через те необхідно, щоби сільська біднота обєднала ся в трудові артелі і не давала би



куркулям ніякої можливості запанувати над собою.

Комуністи домагають ся, щоби земля і всі богацтва належали всій робітничо-селянській державі, бо тільки таким способом, через націоналізації всіх богацтв можна з корінем виврати право на приватну власність, як на підвалину капіталістичного ладу.



